Włoski NIP czyli numero Partita IVA – czy jest nam zawsze potrzebny we włoskim biznesie?

Osoby mające kontakty handlowe z włoskimi kontrahentami lub działające we Włoszech doskonale znają numer Partita IVA, który w największym uproszczeniu jest odpowiednikiem naszego Polskiego Numeru Identyfikacji Podatkowej. Istnieje jednak kilka ciekawych aspektów Partita IVA, które może nie są powszechnie znane, a mają duże znaczenie w transakcjach z Włochami. Zapraszam do krótkiej lektury!

1. Czym dokładnie jest numer Partita IVA?

Partita IVA to jedenastocyfrowy kod, który w sposób jednoznaczny identyfikuje poszczególne osoby prawne (np. spółki) lub indywidualnych przedsiębiorców (*ditta individuale/ lavoro autonomo*) Dopóki działalność gospodarcza danej osoby pozostaje aktywna, dopóty cyfry składające się na Partita IVA pozostają niezmienione. Natomiast, w przypadku zamknięcia firmy i ponownego jej otwarcie otrzymamy nowy numer.

> *Numer Partita IVA nadawany jest przez włoski urząd skarbowy, czyli przez Agenzia delle Entrate. Bez tego numeru nie tylko nie jest możliwe wykonywanie zorganizowanej działalności na terenie Włoch, ale potrzebny jest on również do prowadzenia interesów poza granicami Italii.*

2. Partita IVA, a transakcje międzynarodowe.

Często mówi się o tzw. „*Partita IVA comunitaria*" potrzebnego do „autoryzowania" naszego zwykłego numeru P.IVA do transakcji międzynarodowych na obszarze Unii Europejskiej w ramach włoskiej działalności. Aby uzyskać ten rodzaj numeru, wystarczy wystosować do włoskiego urzędu skarbowego wniosek o takie upoważnienie. Wpis naszego numeru P.IVA na listę numerów autoryzowanych do transakcji z innymi państwami UE nosi nazwę *iscrizione VIES*.

> *W zależności od tego czy podmiot ubiegający się o wpis jest osobą prawną czy też osobą fizyczną odpowiednie wnioski do złożenia w Agenzia delle Entrate będą się różnić*

między sobą (osoby prawne oraz podmioty inne od osób fizycznych – modello modello AA7; osoby fizyczne takie jak osoby wykonujące wolne zawody oraz indywidualne działalności – modello AA9.

System *VIES* (*VAT Information Exchange System*) to nic innego niż europejski system informatyczny, który pozwala na wymianę informacji pomiędzy urzędami podatkowymi poszczególnych państw członkowskich. Zbieranie i wymiana informacji dotyczą transakcji zawieranych pomiędzy przedsiębiorcami z różnych państw UE i odnosi się do sprzedaży dóbr lub świadczenia usług. Wykreślenie z systemu *VIES* następuje w momencie, gdy dany podmiot nie ma już zamiaru prowadzenia transakcji międzynarodowych.

Włoski urząd skarbowy bezpłatnie udostępnia wgląd do systemu *VIES*; osoby prowadzące biznes między rożnymi państwami Unii mogą sprawdzić ważność tego numeru oraz zidentyfikować osoby do niego przypisane. Ponadto, ten sam system umożliwia zweryfikowanie tego czy dany przedsiębiorca jest wpisany do włoskiego *Registro delle Imprese* (odpowiednik naszego Krajowego Rejestru Sądowego) poprzez uzyskanie odpowiedniego wyciągu z rejestru, czyli tzw. *visura.*

3. P. IVA comunitaria, a transakcje zwolnione z podatku VAT – ciekawe orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE).

Dla osób posiadających rezydencję podatkową w jednym państwie członkowskim i wykonujących regularnie transakcje handlowe z kontrahentami znajdującymi się w innych państwach bardzo ciekawym może okazać się wyrok TSUE z 9 lutego 2017 (Sprawa C-21/16). Sprawa dotyczy szczególnie tych przedsiębiorców, którzy podlegają reżimowi fiskalnemu zwalniającego z płacenia podatku VAT.

Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału, organ podatkowy danego państwa członkowskiego nie powinien odmawiać zwolnienia wewnątrzwspólnotowej dostawy z rozliczania VATu z tego tylko względu, że w momencie tej dostawy nabywca, mający miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie członkowskim przeznaczenia i posiadający numer identyfikacyjny do celów podatku od wartości dodanej ważny do dokonywania transakcji w tym państwie, nie jest ani zarejestrowany w systemie wymiany informacji o podatku od wartości dodanej, ani objęty systemem opodatkowania wewnątrzwspólnotowego nabycia.

Oczywiście mamy do czynienia z sytuacją, w której nie istnieje jakiekolwiek podejrzenie wskazujące na popełnienie oszustwa podatkowego oraz spełnione zostały przesłanki do podlegania zwolnieniu z podatku VAT w danym państwie.

4. Czy można wykonywać działalność bez Partita IVA?

W przypadku sporadycznego i niezorganizowanego świadczenia usług lub sprzedaży towarów, możliwe jest działanie bez nadanego numeru P.IVA. Musimy mieć tutaj jednak do czynienia z brakiem odpowiedniego przygotowania pracy nastawionego na stały przychód z danej działalności. Najkrócej rzecz ujmując, abyśmy mogli mówić o takiej działalności okazjonalnej (*prestazione occasionale*), musi posiadać ona przynajmniej takie najważniejsze cechy:

- świadczenie usług nie powinno mieć charakteru profesjonalnego (inaczej rzecz ujmując nie wykonujemy tutaj naszego zawodu),
- usługi / sprzedaż muszą mieć charakter okazjonalny czyli nieciągły,
- nie powinniśmy dysponować zorganizowanymi środkami do prowadzenie działalności.

Ponadto, we Włoszech często wskazuje się jako granicę przejścia z tzw. „*prestazione occasionale*" do pracy wymagającej założenie P. IVA kwotę w wysokości 5000 euro. Musimy jednak pamiętać, że granica ta została wyznaczone bardziej do wskazania momentu, od którego dana osoba będzie zobowiązana do odprowadzania składek ubezpieczenia społecznego (tzw. *contributi INPS*) niż, od którego istnieje bezwzględny obowiązek założenia działalności.

> *Stąd też w przypadku gdy dana osoba nie prowadzi zorganizowanej pracy a jedynie, zupełnie okazjonalnie i jednorazowo, wykonuje usługę o wartości przekraczającej 5.000 euro (np. usługę analizy geologicznej przez eksperta geologa niewykonującego czynnie swojego zawodu, która została wyceniona na kwotę 8.000 euro), taka osoba nie będzie automatycznie zobowiązana do otwierania Partita IVA, lecz co do kwoty przekraczającej 5.000 euro będzie zobowiązana do odprowadzenia składki ubezpieczeniowej. Takie stanowisko zostało potwierdzone przez Izbę Commercialitów/Księgowych w Turynie (zob. Linee Guida Prestazioni Occasionali – Ordine dei Dottori Commercialisti e degli Esperti Contabili di Torino). Oczywiście w przypadku wykonywania takich jednorazowych usług, konieczne jest wystawienie pokwitowania, czyli tzw. ricevuta per prestazione di lavoro occasionale.*

5. Zakończenie – Trzy najważniejsze kroki do otwarcia Partita IVA.

Aby uzyskać numer P. IVA i otworzyć indywidualną działalność gospodarczą, należy wykonać kilka niezbędnych, aczkolwiek nieskomplikowanych kroków bezpośrednio we włoskim Urzędzie Skarbowym.

Trzy podstawowe działania to:

- złożenie elektronicznego wniosku do *Agenzia delle Entrate* (tzw. *richiesta telematica*),
- załączenie odpowiednie dokumenty (bazowymi dokumentami jest dowód tożsamości i nadanych numer Codice Fiscale – o numerze Codice Fisacle możesz przeczytać w tym artykule),
- wybranie reżimu podatkowego i wskazanie tzw. Codice ATECO (który będzie odpowiednikiem naszej Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD).

Koszty związane z otworzeniem działalności i tym samym nadaniem numeru P.IVA różnią się w zależności od typu działalności i – oczywiście – od reżimu fiskalnego, któremu możemy podlegać. Stąd należy za każdym razem podchodzić indywidualnie do każdego przypadku. Tytułem przykładu: w razie niewykonywania zawodu w ramach swojej profesji i pracy na zasadach jednoosobowej działalności gospodarczej (tzw. *ditta individuale*) m.in. prowadząc sklep lub bar, konieczny będzie również wpis do odpowiedniej izby handlowej (czyli do tzw. *camera di commercio*).

Jeżeli potrzebujesz wsparcia prawnego we Włoszech w swoim biznesie lub szukasz włoskiego adwokata zapraszam do kontaktu na: info@italialegal.pl

Autorka: Paulina Sewerzyńska